

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНИ СУД У УЖИЦУ
11 П. 774/14
31.07.2014. год.
УЖИЦЕ

31.07.2014

У ИМЕ НАРОДА

ОСНОВНИ СУД У УЖИЦУ, као партично, по судији Мирјани Трнцић, у правосној ствари тужиоца Вилотијевић (Драгољуба) Миодрага из Ужица, Ул. Златиборска бр. 55, кога заступа пуномоћник Милосав Курмазовић адвокат из Ужица, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије - Филијала Ужице, кога заступа пуномоћник Мићки Мирка, дипломирани правник са положеним правосудним испитом из Ужица, ради накнаде штете по основу мање исплаћених пензија, вредност спора 208.841,63 динара, по одржаној главној расправи дана 23.07.2014. године, у присуству пуномоћника тужиоца, а у одсуству уредно позваног туженика, донео је дана 31.07.2014. године у одсуству странка,

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ приговор апсолутне ненадлежности суда за одлучивање у овој правосној ствари, изјављен од стране туженог као **НЕОСНОВАН**.

II УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца Вилотијевић (Драгољуба) Миодрага из Ужица, према туженом Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије - Филијала Ужице, па **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћених пензија, за временски период од 01.01.2010. до 31.12.2012. године, плати износ од укупно 203.525,60 динара, са законском затезном и то:

- за месец јануар 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.02.2010. године, до дана исплате,
- за месец фебруар 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.03.2010. године, до дана исплате,
- за месец март 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.04.2010. године, до дана исплате,
- за месец април 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.05.2010. године, до дана исплате,
- за месец мај 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.06.2010. године, до дана исплате,
- за месец јун 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2010. године, до дана исплате,
- за месец јул 2010. године, износ од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.08.2010. године, до дана исплате,

- за месец август 2010.godine, iznos od 5.316,03 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.09.2010.godine, do dana isplate,
- za mesec septembar 2010.godine, iznos od 5.316,03 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.10.2010.godine, do dana isplate,
- za mesec oktobar 2010.godine, iznos od 5.316,03 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.11.2010.godine, do dana isplate,
- za mesec novembar 2010.godine, iznos od 5.316,03 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.12.2010.godine, do dana isplate,
- za mesec decembar 2010.godine, iznos od 5.424,95 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.01.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec januar 2011.godine, iznos od 5.424,95 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.02.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec februar 2011.godine, iznos od 5.424,95 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.03.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec mart 2011.godine, iznos od 5.424,95 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.04.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec april 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.05.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec maj 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.06.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec jun 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.07.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec jul 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.08.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec avgust 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.09.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec septembar 2011.godine, iznos od 5.722,38 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.10.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec oktobar 2011.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.11.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec novembar 2011.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.12.2011.godine, do dana isplate,
- za mesec decembar 2011.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.01.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec januar 2012.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.02.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec februar 2012.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.03.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec mart 2012.godine, iznos od 5.789,40 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.04.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec april 2012.godine, iznos od 5.990,48 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.05.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec maj 2012.godine, iznos od 5.990,48 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.06.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec jun 2012.godine, iznos od 5.990,48 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.07.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec jul 2012.godine, iznos od 5.990,48 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.08.2012.godine, do dana isplate,
- za mesec avgust 2012.godine, iznos od 5.990,48 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom pocet od 20.09.2012.godine, do dana isplate,

- за месец септембар 2012.године, износ од 5.990,48 динара, са законском затезном каматом почев од 20.10.2012.године, до дана исплате,
- за месец октобар 2012.године, износ од 6.111,97 динара, са законском затезном каматом почев од 20.11.2012.године, до дана исплате,
- за месец новембар 2012.године, износ од 6.111,97 динара, са законском затезном каматом почев од 20.12.2012.године, до дана исплате,
- за месец децембар 2012.године, износ од 6.111,97 динара, са законском затезном каматом почев од 20.01.2013.године, до коначне исплате,

и све у року од 8 дана по пријему писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

III Захтев тужноца према туженом којим је тражио да се обавезе тужени да на име накнаде штете због мање исплаћене пензије у већем износу од износа досуђеног изреком пресуде у ставу I, и то за временски период од 01.12.2009. године до 31.12.2009. године у износу од још 5316,03 динара, са законском затезном каматом и то:

- за месец децембар 2009 године, износ од 5316,03 динара, са законском затезном каматом почев од 20.01.2010.године до дана исплате,

се ОДБИЈА СЕ КАО НЕОСНОВАН.

IV **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужноцу исплати трошкове парничног поступка у укупном износу од 75.742,00 динара, свс са законском затезном каматом почев од 31.07.2014. године као дана пресуђења па до коначне исплате а све у року од 8 дана по пријему писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

Тужилац је преко пуномоћника поднео тужбу против туженог, ради накнаде штете по основу мање исплаћених пензија за временски период од 01.01.2008.године па закључно са 31.12.2012.године. У тужби, поднесцима као и преко пуномоћника на расправи је истакао да је по основу решења правног претходника туженика стекао статус војног осигураника, носиоца старосне војне пензије, односно да му је признато право на старосну пензију, и то у чину потпуковника, једанаесте положајне групе са војним додатком у матичној евиденцији П бр. 115.бр.547820. Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 05.12.2007.године, као правног претходника туженог, је извршено усклађивање пензије оиде тужноца у складу са тада важећом Уредбом о надлежности, делокругу и организацији Фонда за социјално осигурање војних осигураника у поступку усклађивања пензија по службеној дужности за 2007. годину. Како је чланом 193. ст. 1. Закона о војсти Србије прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу тог Закона, као и пензија остварених по ступању тог Закона на снагу, врши по динамици и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско инвалидско осигурање, као и за све остале кориснике са применом од 01.01.2008.године, то се наведена одредба односи и на тужноца, односно на усклађивање пензије тужноца од стране оиде туженог као правног следбеника ранијег Фонда за социјално осигурање војних осигураника. Оиде тужени је решењем о ванредном усклађивању пензија вредности општег бода и новчаних

накнада од 25.01.2008.године објављеног у Службеном гласнику РС број 20 од 19.02.2008. године, извршио усклађивање пензија свих корисника у Републици Србији од 1. јануара 2008.године за 11,06%, изузев корисника војне пензије у које спада и тужилац. Упркос важећим одредбама Закона, Уредби као и одлука Уставног суда Републике Србије, које су у међувремену донете у предметима по Уставним жалбама војних пензионера, тужени ни до дана подносиоца тужбе није извршио усклађивање пензије тужиоцу, по напред наведеном решењу о ванредном усклађивању пензија у проценту од 11,06%, те је на тај начин незаконитим и неправилним радом причинио штету тужиоцу у смислу члана 172. ЗОО, из кога разлога је била принуђен да поднесе тужбу како би намирио своје потраживање. Поднеском од 09.04.2013.године пуномоћник тужиоца је тужбени захтев прецизирао у целости према основном налазу и мишљењу венштака тужбеном захтеву, да би на задњој расправи, а с обзиром на став уставног суда, извршио смањење тужбеног захтева, за временски период од месеца јануара 2008.године па закључно са новембром 2009. године, док је остао при прецизираном тужбеном захтеву из поднеска и то за временски период од месеца децембра 2009. па закључно са децембром 2012. године предлажући у завршној речи да суд исти усвоји у целости као основан. Доказе је прилагао и предлагао. Трошкове поступка одређено тражио.

Тужени је у одговору на тужбу, поднесцима и преко пуномоћника на расправи истакао приговор апсолутне ненадлежности парничног суда за поступање у овој правној ствари, јер по мишљењу туженог захтев за остваривање права на ванредно усклађивање пензија за 11,06% представља управну ствар коју решава директор Фонда у управном поступку. Такође, је истакао да је пресудом Управног суда Републике Србије број 12 У 14222/2012 од 29.03.2013.године, одлучено да се ипоси поступак у предмету по тужби тужиоца Софронија Јерemiћа из Београда, те је предложио да суд прекине поступак до окончања наведеног управног поступка јер се ради о истој правној ствари. Даље је истакао приговор застарелости потраживања из члана 372. ЗОО са образложењем да се ради о повременим новчаним потраживањима која застаревају у року од три године од доспелости сваког појединог давања. Такође, је оспорио и основ и вјесну потраживања истичући да у конкретном случају на страни туженог нема ни једног доказа о хривци туженика, да би се могла тражити накнада штете, јер тужени тужиоцу није утврдио никакво право на усклађивање пензије нити му је то право ускратно, па му самим тим не може ни причинити штету. Такође, је истакао да се ванредно усклађивање пензија односи на кориснике права код туженог, које се односе на 2007.годину, те се не може применити на усклађивање војних пензија на чије усклађивање су примењивани други прописи. Ово посебно што у 2007.години корисници војних пензија нису били у систему пензијског инвалидског осигурања у Републици Србији, тако да нема правног основа за примену ванредног усклађивања војних пензија за 11,06% од 01.01.2008. године посебно када се имају у виду одредбе члана 75. Закона о ПИО, који предвиђа начин и услове ванредног усклађивања пензија. У поднесцима и на расправама је предлагао да суд одбије тужбени захтев као неоснован. Задњој расправи иако уредно позван није приступио.

Како задњој расправи уредно позван тужени није приступио, то је иста одржана у његовом одсуству у смислу чл.311 ЗППа.

Непосредно на расправи пуномоћници странака су учинили неспорним, да за тужиоца, као и за све друге тужиоце у другим предметима који су поднели тужбе

из истог правног основа није донесено појединачно решење о усклађивању пензија по решењу о вишредном усклађивању од 25.01.2008. године, нити су тужиоци и осталим војним пензионерима извршена фактичка усклађивања без решења, за разлику од осталих корисника пензија који нису имали статус војних осигураника а којима је извршено ванредно усклађивање по решењу од 25.01.2008. године. Међу странкама иначе није спорно, да је просечна нето зарада по запосленом без пореза и доприноса у 2007. години у Републици Србији износила 27.759,00 динара, а да је 60% од исте просечне зараде износило 16.655,40 динара.

Ради утврђивања чињеничног стања суд је у доказном поступку извео доказ увидом и читањем приложених писмених доказа у списима предмета и то: увидом у личну карту тужиоца, у решење правног претходника туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника П -115 бр.547820 од 05.12.2007. године, у решење о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бола и новчаних накнада од јануара 2008. објављеног у Службеном гласнику РС број 20 од 19.02.2008. године, у одлуку о усклађивању војних пензија за 2007. годину Фонда за социјално осигурање војних осигураника број 10506-3 од 20.03.2008. године, у извештај без датума доношења израде органа који га је урадио и заводног печата о просечним пензијама корисника војних пензија у 2007. години, у преглед сачињен од стране Дирекције Фонда туженог од 02.04.2013. године, у пресуду Управног суда 12У. 14222/2012 од 29.03.2013. године, у одлуку Уставног суда Србије Уж. 2666/11 од 22.06.2012. године, одлуку Уж. 5287/11 од 19.12.2012. године, као и Уж. 6017/12 од 29.01.2013. године, одлуку ВКС Стп. 11/12 од 27.12.2012. године, као и у одлуку Уставног суда Србије Уж. 10872/13 од 16.07.2014. године, извео доказ испитачењем од стране вештака економске струке Мирка Вукомановића од 03.04.2013. године са допушким изјашњењем вештака по примедбама тужене стране од 03.07.2013. године.

Оцнењујући изведене доказе појединачно и у међусобној вези у смислу члана 7. и 8. ЗПП а имајући у виду неспорно утврђено, суд је утврдио следеће чињенично стање:

Решењем правног претходника туженог, овде тужиоцу Вилотијевић Миодрагу из Ужича је признато својство војног осигураника, носиоца старосне војне пензије у чину потпуковника, 11. положајне групе, са војним додатком у матичној евиденцији П- 115547820

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника П -115 бр.547820 од 05.12.2007 тужиоцу је извршено усклађивање пензије почев од 01.10.2005.године, у износу од 5.140,06 бодова, тако да тужиоцу припада пензија у висини 81,5 % од пензијског основа или 4189,149 бодова.

Из садржине решења о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бола и новчаних накнада од 25 јануара 2008.године 01 број 181-431/08 (објављеног у Службеном гласнику РС број 20 19.02.2008.године,) произилази да је овде тужени напред наведено решење донео сагласно члану 75. Закона о изменама и допуна Закона о пензијском инвалидском осигурању, према којем се од 1. јануара 2008.године све пензије, вредност општег бола и новчаних накнада, почев од 01.01.2008.године усклађују за 11,06% и то у односу на усклађену пензију, вредност општег бола и новчаних накнада од октобра 2007.године, док се исплата усклађене пензије и новчаних накнада по овом решењу врши од 01.01.2008.године.

Уредбом о начину остваривања и престанку права из пензијског инвалидског осигурања војних осигураника (Сл. лист СРЈ број 36/94 и 42/2002) о начину остваривања права и надлежности за одлучивање о правима из пензијског инвалидског осигурања, чланом 1 је одређено да се права војних осигураника из пензијског инвалидског осигурања остварују у складу са Законом о Војсци Југославије, а на начин утврђен овом Уредбом. Док је чланом 5. Уредбе одређено да се пензије и друга примања војних осигураника усклађују по службеној дужности, при чему ће се појединачно решење о усклађивању пензија и других примања војних осигураника издавати само на захтев војних осигураника.

Да би утврдно разлику између пензије која је тужиоцу исплаћена, и оне која је требала да буде исплаћена према решењу о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године, број 181-431708 од 25.01.2008. године, суд је изнео доказ испитачењем од стране вештака економске струке Мирка Вукомановића, на сколност висине разлике пензија коју је тужилац примио и оне коју би примио, увећану за 11,06 % по решењу о ванредном усклађивању пензија, и то у основном изазву у првој варијанти почетне вредности бода од 9,40 динара за период од 01.01.2008. године до 31.12.2012., а у другој варијанти за исти временски период по почетној вредности бода од 9,020 динара. Такође се изјаснио и на сколност висине просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса у 2007. године у Републици Србији према саопштењу Републичког завода за статистику који по њему износи 27.759,00 динара, на би 60% од просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса у 2007. години у Републици Србији износило 16.655,40 динара, а просечна пензија тужиоца би износила 37.199,64 динара. Такође је утврдио да тужиоцу у наведеном спорном временском периоду није исплаћена увећана пензија у складу са наведеним решењем, те да је номинална разлика између пензије која је требала да буде исплаћена према наведеном решењу и пензије која је исплаћена тужиоцу по првој варијанти и вредности бода од 9,40 динара, износ укупан износ од 324.286,21 динара у спорном периоду од 01.08.2008. године до 31.12.2012. године, а по другој варијанти према вредности бода од 9,020 динара номинална разлика која је исплаћена тужиоцу и која је требала да буде исплаћена са извршеним усклађењем од 11,06% износи за спорни временски период од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године износ од укупно 192.671,55 динара.

Суд је налаз и мишљење вештака прихватио у целости као стручан и објективно дат, а на исти није било примедби.

Приликом одлучивања о тужбеном захтеву суд је имао у виду како законске одредбе, тако и посебан статус тужиоца као војног осигураника, а такође и одлуке Уставног суда Републике Србије, у којима је одлучивано по жалбама војних осигураника који се налазе у потпуно истој ситуацији као и тужилац.

Одредбом члана 261. Закона о војсци Југославије, прописано је да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија о на основу овог члана доноси Савезни министар за одбрану, с тим што су исте законске одредбе престале да важе на основу одредбе члана 197. ст. 2. Закона о војсци Србије који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Одредбом члана 193. ст. 1. Закона о војсци Србије (Службени гласник РС број 116/07, 88/09 и 101/10), прописано је да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог Закона, као и пензија

остварених по ступању овог Закона на снагу врши по динамици и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско инвалидско осигурање.

Чланом 79. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском инвалидском осигурању прописано је да послове обезбеђивања и спровођења пензијског инвалидског осигурања, као и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање на дан 01.01.2012. године преузима Републички Фонд за пензијско инвалидско осигурање. Ставом 3. је прописано да даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског инвалидског осигурања из става 1. овог члана Републички Фонд пензијског инвалидског осигурања преузима имовину, обавезе и запослене код Фонда за социјално осигурање војних осигураника у делу који се односи на послове пензијског осигурања из става 1. овог члана Републички Фонд пензијског и инвалидског осигурања преузима имовину, обавезе и запослене код Фонда за социјално осигурање војних осигураника у делу који се односи на послове пензијског и инвалидског осигурања. Док је ставом 5. прописано да се преузимања не односи на обавезе доспелих неземљених доспелих потражљивања корисника војних пензија по основу делимичног усклађивања пензија и повчаних наклада утврђени чл. 193. ст. 2. Закона о војци Србије насталих до ступања на снагу овог закона, за које ће се средства обезбедити у буџету Републике Србије у складу са Законом и посебним актом Владе.

Одредбама члана 5. уредбе о начину остваривања и престанку права из пензијског и инвалидског осигурања било је прописано да се пензије и друга примања војних осигураника усклађују по службеној дужности, као и да ће се појединачна решења о усклађивању пензија и других примања војних осигураника издавати на захтев војних осигураника.

Чланом 2 Уредбе о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених код Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за ПИО, и то чл. 2. прописано је да Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, сагласно закону о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању преузима, имовину, обавезе и запослене, даном преузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања и послова финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

Имајући у виду све напред наведене законске одредбе као и утврђено чињенично стање, суд је мишљења да је тужбени захтев тужиоца на начин како је он конкретан делимично основан.

Суд је најпре ценно истакнути приговор апсолутне некадажности шаркичног суда за поступање у овој правној ствари, те налази да је исти потпуно неоснован, јер се постављеним тужбеним захтевом тражи накнада штете због незаконитог рада органа туженог, који је био у обавези да по службеној дужности изврши усклађивање пензија тужање, због чега је иста претрпела штету за коју је као имовинско правном захтеву надлежан да одлучује Основни суд у парничном поступку у смислу члана 1.ЗПП-а.У том погледу се изјаснио и Врховни суд Србије на седници одржаној 15.11.2005. године са правним схватањем „ да је суд опште надлежности, стварно надлежан да одлучује по тужби за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада ПИО у извршењу утврђене обавезе исплате пензије, на основу чл. 172.ЗОО и чл.1 ЗПП“, а који став није мењан.

Одлучујући о истакнутом приговору недостатка пасивне легитимације на страни туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, суд је мишљења

да је исти потпуно неоснован. Наиме, одредбом става 3 члана 79. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању је прописано да ће даном предузимања послова обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања Републички фонд за ПИО преузети имовину, обавезе и запослене од Фонда за социјално осигурање војних осигураника, у делу који се односи на послове пензијског и инвалидског осигурања, док је фонд СОВО у складу са уредбом надлежности, делокругу, организацији и начину пословања Фонда за социјално осигурање војних осигураника наставио да обавља послове остваривања права из обавезног здравственог осигурања. Из напред наведеног произилази да је почев од 01.01.2012. године Фонд ПИО преузео све обавезе фонда СОВО, а самим тим и све новчане обавезе које су настале због неусклађивања пензија војних пензионера на начин и по динамици како је то радио сам фонд ПИО (за 11,06 % почев од 01.01.2008. године). Према томе, Фонд ПИО је од 01.01.2012. године преузео послове обезбеђења и спровођења пензијског и инвалидског осигурања дотадашњих војних пензионера и од тада је као сукцесор Фонда СОВО, који више нема никаквих надлежности у погледу пензијског и инвалидског осигурања, преузео све обавезе Фонда СОВО, не рачунајући при том обавезе доспелих, а не измиренх новчаних потраживања корисника војних пензија по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних изнана до 2008. године (члан 79.ст.5. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању). Имајући у виду све напред наведено, суд је нашао да је истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог Републичког фонда за пензијског и инвалидско осигурање неоснован.

Ово из разлога што је изведеним доказима несумњиво утврђено да је тужоцу решењем правног претходника туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника признато право на старосну пензију, која пензија је усклађена решењем правног претходника туженог Фонда за социјално осигурање војних осигураника П -115 бр.547820 од 05.12.2007. Да је ступањем на снагу члана 193. ст. 1. Закона о војсци Србије 01.01.2008. године, одређено да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу тог Закона врши по динамици и на начин утврђен Законом којим се уређује пензијско инвалидско осигурање, јер је ранији члан 261. Закона о војсци Југославије који је регулисао начин усклађивања војних пензија чланом 197. ст. 2. стављен ван снаге.

Из наведене материјално правне одредбе даље произилази обавеза туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање да усклађивање пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање и осталих корисника из категорије цивилних пензионера. Тако да је тужени Републички фонд ПИО био дужан да усклађује све доспеле пензије војних осигураника од 01.01.2008. године па је морао ускладити и пензију тужиоца за 11,06 % према решењу туженог о важећем усклађивању пензија које је донето 25.01.2008. године.

Како тужени није ускладио износ пензије тужиоца за 11,06 % почев од 01.01.2008. године у складу са наведеним одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, што је био дужан да учини по службеној дужности, на основу члана 5 Уредбе о начину остваривања и престанка права из пензијско инвалидског осигурања војних осигураника, то је на тај начин тужоцу причинио штету у висини разлике између износа исплаћених пензија и износа који је био дужан исплатити у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Акт о усклађивању пензија, који доноси надлежни орган није по својој природи општи акт, већ акт техничког – спроведеног карактера донет у поступку извршавања законом утврђених обавеза фонда. Такм актом се не уређују права и обавезе осигураника, већ се сагласно начину и методу утврђеним законом, одређују конкретни проценти усклађивања пензија на основу значајних статистичких података. Стога су пензије и друга примања војних осигураника морала бити усклађена по истој динамици као и пензије цивилних корисника и то по службеној дужности, при чему појединачна решења о усклађивању пензија и других примања се доносе само уколико то војни осигураник захтева. Према томе усклађивање пензија се врши по службеној дужности при чему издавање појединачног решења о усклађивању пензије није предуслов за већу исплату.

Стога су сви наводи туженог да се решење Републичког фонда ПИО од 25.01.2008. године о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бода и извојних накнада, односи искључиво на усклађивање пензија цивилних корисника, потпуно неосновани.

Тако да се одлукама Председника управног одбора не могу стављати ван снаге одредбе закона, а посебно не ретроактивно како је то наведено у одлуци Председника управног одбора Републичког фонда ПИО донетог 29.09.2011. године на које се позива тужени, с обзиром да одлука Управног одбора не може ставити ван снаге законске одредбе.

Испуњеност законских услова за признање права на ванредно усклађивање пензија се стога није могла одвојено цешити у односу на војне осигуранике, јер су пензије остварене до 01.01.2008. године, као и пензије које су остварене након тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених. Стога наводи туженог да се ванредно усклађивање пензија односило на 2007. годину, у којој су војни осигураници били у посебном систему социјалног осигурања у оквиру режима Закона о војсци Југославије, није могла, нити смела утицати на обавезу надлежног Фонда ПИО да по службеној дужности изврши ванредно усклађивање и војним осигураницима као и корисницима пензије у осигурању запослених потпуно у истом проценту. Другачије поступање би водило неједнакој законској заштити и једнакости пред Уставом и Законом, те би довело до дискриминације војних осигураника у односу на остале.

Суд је такође ценио и наводе туженог да су Фонд за социјално осигурање војних осигураника и тужени два засебна правна лица која врше исплату пензија свим корисницима према решењима која доводе овлашћена лица, међутим, и тај навод туженог је по оцени суда неоснован. Ово из разлога што је одредбом чл. 79.ст.5. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано да Фонд ПИО преузима комплетне послове Фонда СОВО, осим послова који се односе на доспела, а неизмирена повтарних потраживања корисника војних пензија која су настала по прописима пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу Закона о војсци Србије 01.01.2008. године (Службени гласник 111/07).

Из напред наведеног и изведеним доказима утврђеног, произилази да је тужени био дужан да усклади све доспеле пензије војних осигураника од 01.01.2008. године на основу одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању, на начин и под условима који је примењиван према осталим корисницима војних пензија, што у

конкретном случају у односу на тужиоца није учинио. Наиме, несумњиво је утврђено да тужац као војног корисника пензије, није применио решење о ванредно усклађивању, нити је донео појединачно решење о усклађивању, нити је усклађивање извршио по службеној дужности на шта је био обавезан, из ког разлога је тужиоцу причињена штета у висини и у износу како је то ближе прецизирано тужбеним захтевом. С тога је на тај начин тужени тужиоцу причињено штету у смислу члана 172.300,а у вези чл.154.300, с обзиром да је својим незаконитим поштовањем истог не само оштетно, већ и довео у неједнак положај у односу на све остале кориснике пензија који немају статус војних осигураника, што је супротно и важећим одредбама Устава Републике Србије.

Неосновани су и наводи туженог да само коначно и правоснажно решење надлежног органа о њеној висини представља основ за исплату, имајући у виду члан 5 Уредбе којом се пензије и друга примања војних осигураника усклађују по службеној дужности.

Такође, суд налази да су и наводи туженог да се у конкретном случају ради о управној ствари, потпуно неосновани, с обзиром да се у конкретном случају тужбеним захтевом тражи накнада штете због незаконитог рада органа туженог, јер није законито ускладио пензију доношењем решења, а не усклађивање пензије о чему се одлучује у управном поступку пред управним органом. Ово посебно када се има у виду да је тужилац имао право да од туженог тражи доношење решења о усклађивању пензије, али то није била његова обавеза, како то наводи тужени, већ је тужени био у обавези да по службеној дужности изврши усклађивање и доношење решења, што није учинио те је поступком незаконито наневши тужиоцу штету у смислу чл.172.300.

При доношењу одлуке, суд је имао у виду и навод туженог који се односи на то да просечна пензија корисника Фонда за социјално осигурање војних осигураника у 2007. години није била мања од 60 % од просечне зараде запослених у Републици Србија, без пореза и доприноса, те да просечна пензија тужиоца у 2007. години није била испод 60 % просечне зараде у републици без пореза и доприноса, па је мишљења да је и овај навод без утицаја на одлуку суда по постављеном тужбеном захтеву. Ово из разлога што ванредно усклађивање пензија није пакнада штете, већ је циљ усклађивања био да се пензије за убудуће подигну на виши ниво. По мишљењу суда потпуно је неприхватљиво да тужилац као корисник пензије из војног осигурања, а сада по напред наведеним законским одредбама корисник система пензијског и инвалидског осигурања цивилних пензионера од 01.01.2008. године, нема право на увећање пензије за убудуће, односно да нема право на ванредно усклађивање као и сви остали пензионери. Самим тим су неосновани и наводи да су војне пензије за 2007. годину усклађене према Закону о војсци Југославије два пута и то 01.07.2007. године повећањем вредности бода са 8,74 динара, на 9,02 динара и 01.01.2008. године повећањем вредности бода са 9,02 на 9,40 динара, те да с тога војни пензионери нису оштећени, и ово из разлога што су исти небитни за решење ове правне ствари јер се не односе на спорно повећање од 11,06 %.

Ово посебно када се узме у обзир да је у пракси Уставног суда у бројним поступцима који су вођени по уставним жалбама у вези права војних осигураника на ванредно усклађивање пензија (Уж. 2006/66/2011 од 22.06.2012., Уж. 5287/2011 од 19.12.2012. године, као и одлукама бр. 6017/12 од 12.12.2012. године, као и у најновијој одлуци 8405/13 од 11.12.2013. године) заузет правни став да се пензије

војних осигурањика од 01.01.2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, те да је то једини општи акт на основу кога се наведеним осигурањикима као корисницима може присити усклађивање пензије и предметно ванредно усклађивање од 11.06 %. Такође је Уставни суд у својим одлукама заузео став да је чл. 73 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању из 2005. године изузетно од чл. 21 тог закона предвиђено ванредно усклађивање пензија за 2006., 2007., и 2008. годину од 01. јануара текуће године, под условима и на начин и у висини прописаној чл. 75 истог закона, те да су пензије и друга примања војних осигурањика морала бити усклађена по истој динамици и по службеној дужности. У својој одлуци бр. Уж. 8405/13 од 04.12.2013. године, Уставни суд Србије посебно наглашава „ да се испуњеност законских услова за признавање права на ванредно усклађивање пензија није могла одвојено ценити у односу на војне осигурањике, јер су пензије остварене до 01. јануара 2008. године као и оне после тог датума, морале бити усклађене на исти начин, под истим условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених. Те да околност да приликом одређивања конкретне проценте ванредног усклађивања пензија нису били узети у обзир износи војних пензија исплаћених у 2007. години, није била основа другостепеном органу и Управном суду да посебно цеве постојане законских услова за ванредно усклађивање пензија само за категорију војних осигурањика, имајући у виду да су ти корисници пензија у погледу права на усклађивање пензија почев од 01.01.2008. године били укључени у општи систем пензијског и инвалидског осигурања“.

Имајући у виду да су одлуке Уставног суда сагласно чл. 166.ст.2. Устава Републике Србије коначне, извршне и правно обавезујуће, и да је сагласно чл. 171.ст.1. Устава свако дужан да поштује и извршава одлуке Уставног суда, то се исте не могу доводити у питање од стране других судова Републике Србије, како се позива тужени, јер је на овакав начин обезбеђено остваривање права на правично суђење и то као уставом загарантовано право, сагласно чл. 32.ст.1. Устава РС, тако и чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права.

Имајући у виду предње наводе, као и одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању и Закона о војсци Србије, то се закон мора непосредно и једнако применити на све пензионере па и на тужиоца што у конкретном случају није учињено. Такође опште позната чињеница коју тужени није оспорио да су и други пензионери, као што су пензионери МУП-а, професори универзитета, пилоти цивилног ваздухопловства и пензионери националних пензија, имали пензије више од 60% просечне зараде у РС, те да су им пензије усклађене у проценту од 11.06 % за разлику од војних пензионера, то је очигледно да су војни пензионери међу којима је и тужилац незаконитим, и неједнаким поступањем од стране туженог, о чему се изјаснио и Уставни суд доведени у неједнак и неправичан положај у односу на све остале пензионере који нису војни осигурањики, те су им повређена и уставом загарантована права, и истовремено и нанесена штета за коју је одговоран тужени. Ово посебно када се има у виду чињеница да је тужилац поднео тужбу због незаконитог рада органа туженог и претрпљене штете, а суд није орган управе који треба да се бави усклађивањем, већ да одлучи о постојању или непостојању штете због незаконитог рада туженог. Управни орган је имао могућност да у редовном управном поступку спроведе поступак како провере, испуњености услова за усклађивање, тако и висине износа усклађене пензије, што је био дужан по службеној дужности у односу на све пензионере, па и војне и то по службеној дужности, у ком погледу није поступило због чега је поднесена тужба у редовном поступку.

Odluku o visini postavljenog tužbenog захтева, суд је донео прикватајући у свему основни наваз и мишљење вештака, финансијске струке од 03.04.2013. године, као и чињеницу да је одлуку о редовном усклађивању војних пензија за 2007. годину број 18, од 20.03.2008. године (Службени војни лист 13 /2008), донео Министар одбране, и по којој одлуци је утврђена вредност бода, за све војне пензионере па и за тужицу од 9,40 са применом од 01.01.2008. године. Док је решењем о ванредном усклађивању пензија од 25.01.2008. године које је донео надлежни орган туженог предвиђено ванредно усклађивање за проценат од 11,06% за све кориснике Фонда туженог. Како тужицу у спорном временском периоду од 01.01.2008. до 31.12.2012. године није извршено ванредно усклађивање као и за све остале пензионере у Србији, то је он примао мањи износ пензије од оне које би требао да прими, односно примао је пензију обрачунату по нижој вредности бода од прописане, то је вештак на бази важних параметара и правила струке узимајући у обзир напред наведено, извршио обрачун неисплаћене разлике за целокупан временски период и то по месецима појединачно, односно у укупном збиру од 324.286,21 динара.

Како тужени није ускладио пензију тужицу по закону, то је тужилац претрпео штету која се састоји у разлици између исплаћене и припадајуће пензије у смислу чл. 154. и 172 ЗОО. Као што је напред наведено укупно неисплаћена пензија тужица за временски период од 01.01.2008. до 31.12.2012. године износи 324.286,21 динара и то применом новчане вредности бода од 9,40, а на основу одлуке Министра одбране о усклађивању војних пензија за 2007. годину, која се на основу свега напред наведеног, мора применити и на тужица.

На задњој расправи пуномоћник тужица је позивајући се на став Уставног суда Србије из одлуке Уж. 10872/13 од 16.07.2004. године извршио смањење поднеском прецизираног туженог захтева, за временски период од месеца јануара 2008. па закључно са новембром 2009. године, док је остао при преосталом делу коначно прецизираног туженог захтева од месеца децембра 2009. па закључно са децембром 2012. године у износима и са каматом као у прецизираном туженом захтеву. С обзиром да је извршено смањење туженог захтева, то суд није одлагао расправу ради изјашњења тужене стране о тако прецизираном туженом захтеву.

Међутим, како је тужена страна истакла приговор застарелости, то је суд имајући у виду одредбу чл. 376. ЗОО, којом је прописано да потраживање накнаде проузроковане штете застарела за три године од дана када је оштећени дознао за штету и лице које је штету причинило, а имајући у виду да се ради о повременим потраживањима која доспевају месечно, то је суд мишљења да је сагласно чл. 372 ЗОО, коначно прецизирани туžбени захтев тужица за временски период од 01.12.2009. године до 31.12.2009. године застарео и то у укупном износу од 5.316,03 динара, са законском затезном каматом од дана доспелости, а с обзиром да је тужба поднесена дана 08.01.2013. године, након протекла законског рока од 3 године, од дана доспелости сваког појединачног потраживања, из кој разлога је суд изреком пресуде у ставу III тај део туженог захтева одбио у целисти као неосноват.

У погледу преосталог дела туженог захтева који није застарео, а који се односи на накнаду штете због мање исплаћене пензије за временски период од 01.01.2010. па до 31.12.2012. године, у укупном износу од 203.525,60 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе од дана доспелости на до коначне исплате, у свему сагласно чл.277 и 324 ЗОО, суд је изреком пресуде у ставу II исти усвојио у

целости као основан, док је изреком пресуде у ставу I приговор апсолутне ненадлежности суда одбио као неоснован.

Одлучујући о захтеву за накнаду трошкова парничног поступка и имајући у виду одредбе члана 153 и 154 ЗПП-а, имајући у виду вредност спора као и важећу АТ од 01.01.2013. (Службени гласник РС број 121/2012) то суд је обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 75.742,00 динара и то: на име састава тужбе од стране адвоката и састава поднеска са прецизираним тужбеним захтевом износ од по 6.000,00 динара, на име заступања на четири одржане расправе износ од по 7.500,00 динара, трошкове вештачења у износу од 6.000,00 динара, с тим што је сразмерно успеху тужноца у спору досудио и судске таксе у складу са исти и то: на тужбу 13.871,00 динара, и на пресуду 13.871,00 динара, схатријући исте трошкове нужним и изазваним, те је одлучио у свему као у изреци пресуде у ставу IV исте.

ОСНОВНИ СУД У УЖИЦУ, дана 31.07.2014 године, II. П. 774/14

ПОУКА: Против ове пресуде дозвољена је жалба у року од 8 дана од дана пријема исте, Вишем суду у Ужичу, преко овог суда.

Судија
 Мирјана Трачич
 Мирјана С. Трачич
 за своје поверљивости